

Aan de 2^e Kamercommissie voor Sociale zaken en Werkgelegenheid

Betreft: Toekomst Arbeid gerelateerde Zorg

Geachte Kamercommissie,

De Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK) reageert door middel van deze brief op de brief aan de 2^e Kamer “Toekomst Arbeid gerelateerde Zorg” van 28 januari 2015 van de Minister van Sociale zaken, te weten Minister Asscher.

De NVVK ziet in genoemde brief van 28 januari 2015 gericht aan de Tweede Kamer een aantal goede beleidsvoornemens, maar de NVVK heeft ook opmerkingen en vragen. Allereerst becommentarieert de NVVK een tweetal aspecten van de brief, vervolgens wordt breder ingaan op een aantal andere elementen over bedrijfsgezondheidszorg.

1. In de brief wordt aangegeven, dat arbeid gerelateerde zorg belangrijk is.

Dit standpunt ondersteunt de NVVK natuurlijk volledig.

Er wordt echter gesteld dat die zorg belangrijk is, omdat door die zorg het arbeid gerelateerde ziekteverzuim is gedaald: “...in deze het systeem effectief is gebleken”. Deze stelling is naar de mening van de NVVK betwistbaar. De NVVK voert hiertoe de navolgende argumenten aan.

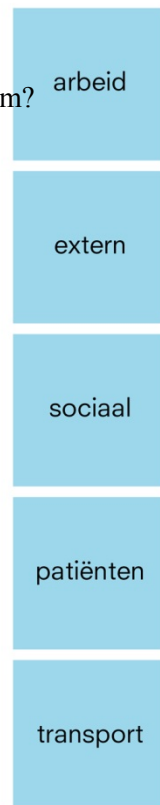
- Ten eerste was en is slechts een heel beperkt deel van het ziekteverzuim arbeid gerelateerd. De NVVK zou graag een nader onderzoek op dit punt zien en wil gaarne hieraan een bijdrage leveren.

- Ten tweede worden knelpunten aangegeven, waaruit afgeleid zou kunnen worden dat de arbeid gerelateerde zorg geen oorzaak van de verlaging kan zijn. Die zorg heeft immers niet tot veel aandacht voor preventie geleid. Uit de rapportage van uw dienst I-SZW blijkt bijvoorbeeld dat de naleving van het wettelijk voorschrift inzake de RIE onder de 50% ligt. Het hebben van een plan

van aanpak wordt slechts voor 38% van de bedrijven nageleefd en het hebben van een preventiemedewerker slechts voor 43%. In de brief staat bovendien “...de uitgaven van werkgevers aan preventiezorg gering zijn. In ons omringende landen zijn de uitgaven van de werkgevers (aanzienlijk) hoger.” Als de preventie en de preventiezorg niet geheel functioneren hoe kunnen de preventie en de preventiezorg dan hebben bijgedragen aan de daling van het verzuim?

Is er sprake van te weinig animo bij werkgevers en werknemers?

- En ten derde wordt in de brief aangegeven dat de bedrijfsartsen niet voldoende functioneren, en in het huidige systeem ook niet voldoende kunnen functioneren. Ze leveren vrijwel geen bijdrage aan de preventieve zorg. Maar als artsen geen tijd aan preventie hebben kunnen besteden, hoe heeft de bedrijfsgezondheidszorg dan een bijdrage kunnen leveren aan de verlaging van het arbeid gerelateerde verzuim?

De NVVK trekt dan ook de voorlopige conclusie, dat de oorzaak van de daling van het verzuim dus zeker niet is gelegen in betere arbeid gerelateerde zorg. De NVVK verwacht dat de daling in het ziekte verzuim met name een causaal gevolg is van de financiële prikkels. Tevens denken wij dat een oorzaak van de daling, de angst voor het verliezen van een arbeidsplaats, mede veroorzaakt door de economische crisis, kan zijn. De Wet Verbetering Poortwachter en de Wet Uitbreiding Loondoorbetaling bij Ziekte hebben ook geleid tot afname van het ziekteverzuim. Het is dus niet zo dat het systeem van preventieve zorg effectief is gebleken en er dus alle reden zou zijn om dit systeem te handhaven en slechts enigszins te verbeteren. In tegendeel, het is op basis van bovenstaande eerder nodig het huidige systeem van preventieve zorg uiterst kritisch te beschouwen.

2. Terugverdienmodel kosten preventie

Onze andere opmerking over de brief aan de Tweede Kamer betreft het volgende. Minister Asscher hanteert het uitgangspunt dat werkgevers “de kosten van preventie snel terug verdienen”. Dit standpunt heeft Minister Asscher ook in eerder beleidsdocumenten verwoord. NVVK heeft in haar reactie van augustus 2012 meteen al in de inleiding aangegeven dat dat uitgangspunt arbitrair is. De baten van preventie-investeringen (in de zin van een hogere efficiëntie van werken of minder ongevallen) zijn meestal niet op de balans zichtbaar, maar de kosten van die investeringen drukken altijd wel op de resultaten van een bedrijf. Minister Asscher constateert zelf dat in kleine bedrijven de Arbo-investeringen zelfs “niet worden overwogen”. Zou het zo kunnen zijn dat de kosten niet opwegen tegen de baten? En wellicht is daarom binnen de bedrijven geen prioriteit voor preventie. Regie door de overheid is dus nodig, want de preventie en de preventieve zorg binnen bedrijven komt zonder die regie echt niet van de grond. Meer regie hoeft niet te betekenen meer regelgeving, maar kan en moet worden gezocht in handhavingsmaatregelen waarvoor de Minister in zijn brief ook een aantal suggesties doet en verwijst naar het meerjarenplan van de Inspectie SZW(I-SZW). De minister richt zich in de brief “op concrete maatregelen die de dienstverlening in de bedrijfsgezondheidszorg en de reguliere zorg verbeteren”.

De NVVK denkt dat dat een goed streven is. Bedrijfsartsen zijn volgens de NVVK een volstrekt onmisbare steun voor werknemers die door hun ziekte kwetsbaar zijn. De bedrijfsartsen kunnen zowel aan werkgevers en werknemers de beste mogelijkheden voor optimaal herstel van zieke werknemers geven vanuit hun beroepsethiek.

Bedrijfsartsen kunnen slechts vanuit hun positie een zeer beperkte bijdrage leveren aan de preventie-inspanningen. Immers bedrijfsartsen komen pas in beeld als er een (gezondheids-)klacht is. In sommige wet- en regelgeving zoals bijvoorbeeld de regelgeving inzake het Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek is de preventieve taak van de bedrijfsarts aanwezig.

Voorstellen voor maatregelen

In haar standpunt van 2012 heeft NVVK reeds aangegeven dat inzake preventie meer regie van de overheid verwacht. NVVK wijst er op dat de verplichting tot het hebben van een RI&E al sinds 1994 bestaat en dat nu nog steeds de meerderheid van de bedrijven geen RI&E heeft. De NVVK vindt dit een zorgelijke situatie. Een preventieve aanpak begint met een opstelling en toetsing van een risico-inventarisatie. De aanpak vervolgt dan met implementatie van de gegeven adviezen. En dat zijn specifieke deskundigheden van de kerndeskundigen.

Door het ontbreken van risico-inventarisaties en door het niet-inschakelen van kerndeskundigen komt in Nederland de preventiezorg te langzaam van de grond.

De NVVK zal in gezamenlijk overleg met de overheid willen komen tot adequate controle methodieken waarmee de wettelijke verplichtingen door werkgevers en werknemers kunnen worden opgelegd. In de praktijk blijkt dat handhaving onvoldoende gebeurt.

In onderstaande beperkt de NVVK zich tot het weergeven van een aantal maatregelen die zouden kunnen leiden tot een betere preventie.

- **Aantoonbaar deskundige**

De NVVK ziet degene die de arbozorg managet (de werkgever zelf dan wel aantoonbaar deskundige), zal zijn werkzaamheden verrichten op basis van een getoetste en geactualiseerde RI&E en als achterwacht de onafhankelijke kerndeskundige die desgewenst kan worden ingeschakeld.

De NVVK ondersteunt uw beleid om de ondernemingsraad voor de keuze van een aantoonbaar deskundige en diens positionering in de organisatie instemmingsrecht te geven. Echter er zijn vele bedrijven die geen ondernemingsraad hebben. Hoe dient hier dan mee worden omgegaan? Worden hiervoor aparte regels voor ingesteld? Wat gebeurt er als de ondernemingsraad geen instemming geeft aan de voorgedragen aantoonbaar deskundige? De preventiezorg zal beter moeten worden gehandhaafd, ongeacht of er financiële prikkels zijn.

- **Vrije toegang tot een kerndeskundige op het gebied van preventie**

Als het om preventie gaat, bijvoorbeeld bij situatie waarbij een ernstig effect met een kleine kans kan optreden, of waarbij er blootstelling aan gevaarlijke stoffen is maar waarbij niet duidelijk is of die blootstelling schadelijk is, is voor een werknemer niet de toegang tot de bedrijfsarts maar tot een kerndeskundige op het gebied van preventie van groot belang. Zonder nadere maatregelen zien wij een situatie tot stand komen waarbij werknemers op basis van het voorgestelde beleid van de minister dan wel beter toegang krijgen tot een bedrijfsarts maar dat de Arbodienst geen kerndeskundige op het gebied van preventie zal leveren of daar een drempel voor zal opwerpen (bijvoorbeeld altijd eerst via een bedrijfsarts).

Om preventie vorm te kunnen geven zou rechtstreekse toegang tot een aantoonbaar (kern)deskundige een goede stap zijn dit is echter volledig afhankelijk van de bevoegdheden, taakstelling en de financiële vorm waarin het een en nader wordt gegoten m.a.w. wie betaald de kosten en is er sprake van een onafhankelijke geborgde structuur? We tekenen daarbij aan dat de kerndeskundige vaak aanmerkelijk goedkoper zijn dan de bedrijfsarts.

De NVVK pleit daarom voor tot rechtstreekse toegang van werknemers tot een kerndeskundige bij problemen over de vormgeving van de preventieve zorg

- **Onderzoek van bedrijfsongevallen in basiscontract**

Het verplicht opnemen in het basiscontract dat elk ongeval met verzuim of met materiele schade door een aantoonbaar deskundige moet worden onderzocht zal de werkgever inzicht geven in de mogelijkheden tot verbetering.

De NVVK zou het op prijs stellen om na te gaan of het mogelijk is voor een verplichting tot onderzoek van elk bedrijfsongeval met verzuim en/of ziekenhuisopname door een aantoonbaar (kern)deskundige.

De NVVK constateert dat in de brief van 28 januari 2015 Arbo-ondersteuning beperkt blijft tot bedrijfsgezondheidszorg in plaats van preventiezorg in bedrijven. Ook het SER advies van 19 september 2014 kende die beperking: ook dat advies betrof slechts de bedrijfsgezondheidszorg. Zo was bijvoorbeeld in dat advies geen van de Toekomstscenario's gericht op een versterking van de preventieve tak van de arbeid gerelateerde zorg.

De NVVK heeft getracht bovenstaand de zorgen die er bestaan te benoemen in het kader van het beleid inzake Arbo-ondersteuning door die eenzijdige focus op bedrijfsgezondheidszorg contraproductief kan zijn als er geen nadere maatregelen worden getroffen, en geven aan welke nadere maatregelen volgens ons noodzakelijk zijn. Het betreft dan meer steun in de regelgeving voor de aantoonbaar (kern)deskundige die zich op de preventie richten, dus voor de veiligheidskundige, de arbeidshygiënist en de arbeids- en organisatiekundige.

Met vriendelijke groet,

Peter Bakker
Secretaris

CC. VNO NCW, de heer W.M.J.M. van Mierlo